

Vergaderjaar 2025–2026

36 748

Wijziging van de Wet inkomstenbelasting 2001 om werkelijke inkomsten uit bezittingen en schulden in box 3 te belasten (Wet werkelijk rendement box 3)

Nr. 28

BRIEF VAN DE STAATSSECRETARIS VAN FINANCIËN

Aan de Voorzitter van de Tweede Kamer der Staten-Generaal

Den Haag, 22 januari 2026

Afgelopen maandag 19 januari vond het wetgevingsoverleg over het wetsvoorstel Wet werkelijk rendement box 3 plaats. Als bijlage bij deze brief stuur ik u een appreciatie van de ingediende moties en amendementen. Daarnaast zal ik hieronder de resterende vragen beantwoorden met het oog op de voortzetting van dit wetgevingsoverleg.

Ook wil ik ingaan op het ingediende amendement van het lid Grinwis, om bij schenking of vererving van gebouwde eigendommen op NSW-landgoederen onder voorwaarden geen vermogenswinstbelasting te heffen. Zoals ik in het debat heb aangegeven, begrijp ik deze wens. Het amendement maakt echter niet duidelijk hoe de heffing plaatsvindt. De Belastingdienst geeft aan dat de uitvoerbaarheid niet op deze termijn is vast te stellen en dat hiervoor een uitvoeringstoets nodig zou zijn. Ook is het amendement niet voorzien van een budgettaire dekking. Daarom moet ik het amendement ontraden.

Omdat ik de achtergrond van het amendement goed begrijp, zal ik de gevolgen van de Wet werkelijk rendement box 3 in kaart brengen voor gebouwde eigendommen op NSW-landgoederen en mogelijkheden schetsen om te voorkomen dat het voortbestaan van NSW-landgoederen als gevolg van het nieuwe box 3-stelsel onder druk komt te staan. Waaronder de mogelijkheid dat bij vererving of schenking geen vervreemdingsvoordelen in box 3 worden belast zolang de NSW-status gedurende ten minste 25 jaar wordt behouden. Ik zal dit uitwerken zodat een volgend kabinet hier desgewenst een regeling voor kan opnemen bij een volgend belastingplan.

Antwoord op resterende vragen

Het lid Grinwis vraagt welke parameters van het wetsvoorstel nog tijdig aangepast kunnen worden. Parameters zijn bestaande bedragen en

percentages in de systemen van de Belastingdienst. In het wetsvoorstel zijn dit het bedrag van het heffingsvrije resultaat, de hoogte van de vastgoedbijtelling en het tarief. Meer fiscaaltechnische aanpassingen van maatregelen in het wetsvoorstel leiden veelal tot een structuurwijziging en zijn om deze reden niet meer tijdig aan te passen in het wetsvoorstel.

Het lid Stultiens vraagt op welke termijn het mogelijk is een toptarief, oftewel tweede schijf, te implementeren. Als eerst wil ik opmerken dat de aanvullende 900 fte's waar het Kamerlid Stultiens tijdens het wetgevingsoverleg aan refereerde door de Belastingdienst worden ingezet voor doeleinden zoals de communicatie en interactie met burgers, en het toezicht en handhaving. Er is geen sprake van de werving van ICT-programmeurs.

Het toevoegen van een tweede schijf is een grote structuurwijziging. Als de Kamer structuurwijzigingen wenst door te voeren in de Wet werkelijk rendement box 3, dan moeten deze worden afgewogen ten opzichte van andere wensen in de keten Inkomensheffingen. Afhankelijk van de omvang en prioriteit van de wijziging is er ruimte in de keten Inkomensheffingen voor nieuw beleid per belastingjaar 2029. Er zijn al een aantal potentiële wetwijzigingen en procesverbeteringen in voorbereiding, zoals een verplichte arbeidsongeschiktheidsverzekering voor zelfstandigen en de digitalisering van het berichtenverkeer met burgers en bedrijven. Het is daarom nu niet mogelijk om een invoeringsdatum te noemen voor structuurwijzigingen op de Wet werkelijk rendement box 3.

Het lid Oosterhuis vraagt naar de uitvoerbaarheid van een heffingskorting voor groen beleggen. Ook het lid Van Eijk heeft hiernaar gevraagd. Het herintroduceren van de heffingskorting groen beleggen is een structuurwijziging en is daarom niet uitvoerbaar per 1 januari 2028. Het maakt daarbij niet uit dat de heffingskorting voor groen beleggen nog is opgenomen in de huidige wetgeving, aangezien het nieuwe stelsel als geheel moet worden geïmplementeerd in de software van de Belastingdienst. Daarbij is tot nu toe uitgegaan van de situatie in het wetsvoorstel dat geen sprake meer is van de heffingskorting groen beleggen. Zoals ik hierboven ook heb toegelicht bij het antwoord op de vraag over de tweede schijf van het lid Stultiens, is het nu niet mogelijk om een invoeringsdatum te noemen voor structuurwijzigingen op de Wet werkelijk rendement box 3.

Het lid Vlottes vraagt wat de gevolgen van het arrest over de te hoge rente in de vennootschapsbelasting zijn voor de planning van de implementatie van het wetsvoorstel. Het arrest van de Hoge Raad over de toepassing van belastingrente voor de Wet op de vennootschapsbelasting 1969 is niet van invloed op de tijdige implementatie van het wetsvoorstel. De reden hiervoor is dat dit arrest geen gevolgen heeft voor de keten Inkomensheffingen.

Het lid Stultiens vraagt welke budgettaire effecten optreden bij de keuze voor een volledige vermogenswinstbelasting of vermogensaanwasbelasting in plaats van het hybride stelsel dat nu in het wetsvoorstel is opgenomen. In het hybride stelsel wordt beleggen als hoofdregel via een vermogensaanwasbelasting belast, en worden vastgoed en aandelen in startup en scale-ups via een vermogenswinstbelasting belast. Een stelsel op basis van een volledige vermogensaanwasbelasting kent bij gelijkblijvende parameters (tarief en heffingsvrije resultaat) een incidentele meeropbrengst van circa € 23 miljard in de eerste 10 jaar. Het kabinet heeft zich echter steeds ten doel gesteld dat de hervorming van box 3 budgettair neutraal uitpakt. Een stelsel op basis van een volledige vermogenswinstbelasting levert in de eerste 5 jaar cumulatief circa

€ 5 miljard minder op in vergelijking met het hybride stelsel. Dit loopt in de daaropvolgende jaren verder op. De derving bij een volledige vermogenswinstbelasting wordt veroorzaakt door het ingroeien van de vermogenswinstbelasting. Structureel (in 2060) levert het hybride stelsel per jaar evenveel op als een stelsel op basis van volledige vermogenswinstbelasting of een stelsel op basis van volledige vermogensaanwasbelasting. Het budgettaire verschil dat tot aan 2060 ontstaat bij een volledige vermogenswinstbelasting wordt in de jaren daarna niet meer ingelopen. In het hypothetische geval dat zou worden besloten om box 3 af te schaffen en tot één groot finaal afrekenmoment zou worden besloten, komt de opbrengst cumulatief op hetzelfde uit. Dit is echter niet aan de orde.

Op lange termijn leidt een volledige vermogenswinstbelasting ook niet tot meer opbrengsten per jaar dan een hybride stelsel of een stelsel op basis van volledige vermogensaanwas. Deze misvatting wil ik graag rechtzetten. In de raming die is gemaakt door het ministerie en is gecertificeerd door het CPB, leveren een vermogenswinstbelasting en een vermogensaanwasbelasting in de toekomst structureel evenveel op. Nadat de vermogenswinstbelasting en eventuele verliesverrekening zijn ingegroeid is de grondslag immers gelijk. In de raming wordt conform de ramingsregels de grondslag vastgezet op jaar van invoering. Ten opzichte van vermogensaanwas wordt in een vermogenswinststelsel op een later moment belasting betaald. Belastinguitstel kan de staat nooit extra geld opleveren.

Het lid Grinwis impliceerde in het debat dat bij een volledige vermogenswinstbelasting het geïnvesteerd bedrag harder kan groeien dan bij een vermogensaanwasbelasting. Dat is mechanisch juist, want bij een vermogensaanwas belast je tussentijds waardoor je een rente-op-rente effect misloopt. Het klopt echter niet dat dit tot meer welvaart, investeringen of economische groei leidt. De welvaart van de tussentijdse belastingopbrengst in een vermogensaanwasbelasting is namelijk niet gelijk aan 0. Het geld verplaatst zich van de burger naar de overheid. De overheid kan deze middelen vervolgens inzetten om (op een andere wijze) welvaart te creëren. Een andere manier om dit te bezien, is dat de overheid geld moet lenen voor de gemiste opbrengst die ontstaat bij een keuze voor een vermogenswinstbelasting. Dit leidt tot een hogere schuld bij de overheid, wat tot hogere rentelasten leidt en mogelijk tot hogere lasten. Dat is het spiegelbeeld van het rente-op-rente argument. Om bovenstaande redenen zal ik de motie die het lid Grinwis hieromtrent heeft ingediend, ontraden.

Het lid Stultiens vraagt of er al enige duidelijkheid is op welke termijn er een analyse naar de Kamer kan worden gestuurd over de CRS-data over welk buitenlands vermogen van huishoudens in Nederland onterecht niet is opgegeven. Het doel is om de analyse voor de komende zomer gereed te hebben. Het nieuwe kabinet kan dan zodra deze analyse gereed is, deze naar de Tweede Kamer sturen.

Het lid Grinwis vraagt of het redelijk is de leegwaarderatio te verdisconteren bij de beginwaarde van een woning bij inwerkingtreding van het nieuwe box 3-stelsel. De leegwaarderatio zorgt ervoor dat de waarde van een verhuurde woning waarvoor huurbescherming bestaat, zo goed mogelijk wordt bepaald. De WOZ-waarde gaat immers uit van de waarde in vrij opleverbare staat, waarbij geen rekening wordt gehouden met het feit dat de verhuurde staat gevolgen heeft of kan hebben voor de waarde. De leegwaarderatio geldt onder omstandigheden eveneens voor een pachtovereenkomst die voor ten minste twaalf jaar is aangegaan. Volgens het kabinet is het dan ook redelijk de leegwaarderatio in aanmerking te nemen bij het bepalen van de inbrengwaarde bij inwerkingtreding van het

nieuwe box 3-stelsel. Bij verkoop van de woning zal de verhuur ook van invloed zijn op de verkoopprijs doordat deze doorgaans een waarde-drukkend effect heeft.

Het lid Van Eijk vraagt of ik bereid ben om de effecten van de keuzeregeling voor de partiële buitenlandse belastingplicht opnieuw te wegen en uw Kamer hierover te informeren.

Het keuzerecht voor partiële buitenlandse belastingplicht¹ gaf houders van een goedkeuring voor toepassing van de expatregeling de mogelijkheid om er voor te kiezen om voor box 2 en box 3 te worden behandeld als buitenlands belastingplichtige waardoor zij geen belasting betalen over hun inkomsten uit buitenlands vermogen en ondernemingskapitaal. Doordat vaak in het buitenland ook geen belasting verschuldigd was hierover, leidde dit tot een dubbele niet-heffing. Echter, voor werknemers afkomstig uit specifieke landen (met name de VS) voorkwam de partiële buitenlandse belastingplicht dat er dubbele heffing plaatsvond over box 2 en box 3 inkomensbestanddelen.

In de evaluatie van de partiële buitenlandse belastingplicht² die in 2024 is uitgevoerd concluderen de onderzoekers dat de partiële buitenlandse belastingplicht niet doeltreffend en niet doelmatig was. Zij concluderen dat het afschaffen van de partiële buitenlandse belastingplicht de instroom van kenniswerkers vrijwel niet beperkt. Een uitzondering geldt waarschijnlijk voor een zeer beperkte groep hoog-vermogende werknemers. Voor deze groep levert de regeling naar verwachting wel een belangrijke bijdrage aan de beslissing om in Nederland te komen werken. Grote werkgevers geven aan dat het uitdagend is om mensen uit deze categorie (bijvoorbeeld RvB-leden afkomstig uit de VS) te werven om in Nederland te komen werken.

Het keuzerecht voor de partiële buitenlandse belastingplicht is met ingang van 1 januari 2025 afgeschaft.³ Deze afschaffing is geregeld door het in uw kamer aangenomen amendement Grinwis c.s.⁴ en was daarmee geen keuze van het kabinet.

Een eventuele nieuwe weging van de afschaffing van het keuzerecht partiële buitenlandse belastingplicht zou, naar de mening van het kabinet, beperkt moeten blijven tot het voorkomen van dubbele heffing en niet weer tot dubbele niet-heffing moeten leiden. De mogelijkheden van een dergelijk beperkte herintroductie van het keuzerecht partiële buitenlandse belastingplicht zouden nader onderzocht moeten worden, waarbij ook de uitvoeringsgevolgen betrokken moeten worden. De vraag of een dergelijk onderzoek moet starten laat ik echter over aan een volgend kabinet.

Het lid Van Eijk vraagt of er voor de juridische houdbaarheid een tegenbewijsregeling nodig is bij onderdelen in het wetsvoorstel waar forfaits worden toegepast. Er is in het wetsvoorstel maar één forfait opgenomen. Dat betreft de vastgoedbijtelling. Volgens de jurisprudentie van de Hoge Raad is het voor de juridische houdbaarheid van forfaits van belang, dat het forfait in de regel het werkelijke rendement benadert. Bij de hoogte van dit forfait is een zeer ruime voorzichtigheidsmarge ingebouwd. Bovendien is bij de economische huurwaarde van onroerende zaken in mindere mate sprake van een spreiding in het werkelijke

¹ Voor 2025 geregeld in artikel 2.6 Wet inkomstenbelasting 2001

² Kunde, Kosten en Keuzes, Evaluatie 30%-regeling, extraterritoriale kostenregeling & partiële buitenlandse belastingplicht 2016–2022, SEO Economisch Onderzoek, Amsterdam, juni 2024

³ Er is in overgangsrecht tot uiterlijk 31 december 2026 voorzien voor werknemers die in het laatste loontijdvak van 2023 de expatregeling toepasten.

⁴ Kamerstukken II 2023/24, 36 418, nr. 69

rendement, zoals wel het geval bij het huidige forfaitaire stelsel waar ook sprake kan zijn van beleggers met grote verliezen. Daarom is een tegenbewijsregeling in dit kader niet nodig. Bij het vaststellen van de hoogte van de vastgoedbijtelling is gekozen voor een brutohuurwaarde die behoort bij het 10e percentiel. Dit betekent dat 90% van de woningen een hogere huurwaarde heeft dan de vastgoedbijtelling.

Het lid Oosterhuis vraagt waarom er bij een huwelijk in een beperkte gemeenschap van goederen moet worden afgerekend, terwijl bijvoorbeeld het vakantiehuisje niet eens onderdeel wordt van de gemeenschap. Hier is sprake van een misverstand. Als de onroerende zaak geen onderdeel wordt van de gemeenschap van goederen, dan leidt een huwelijk niet tot een realisatiemoment en hoeft er dus niet te worden afgerekend. Het is mogelijk om te trouwen in beperkte gemeenschap van goederen en tegelijkertijd af te spreken dat een onroerende zaak wél onderdeel wordt van de gemeenschap. Er is dan toch sprake van een beperkte gemeenschap, omdat bijvoorbeeld ander vermogen buiten de gemeenschap blijft. Mogelijk is hierdoor wat verwarring ontstaan. Maar het staat buiten kijf dat er geen heffingsmoment is, als de onroerende zaak buiten de gemeenschap van goederen blijft.

Het lid Hoogeveen vraagt naar de uitvoerbaarheid van zijn amendementen over het introduceren van een doorschuiffaciliteit in het huwelijksvermogensrecht en de achterwaartse verliesverrekening en ook waarom hij eerder een quickscan heeft ontvangen waarin andere informatie over de uitvoerbaarheid was opgenomen. De amendementenservice van het Ministerie van Financiën biedt ambtelijke ondersteuning bij het voorbereiden van amendementen. In dat kader worden ook quickscans verstrekt. De aan Kamerleden verstrekte informatie hierover wordt niet openbaar gemaakt of met mij gedeeld. De Belastingdienst heeft mij geïnformeerd dat het lid Hoogeveen naar aanleiding van zijn conceptamendement per abuis een incorrecte quickscan heeft ontvangen. Om deze reden is op maandag 19 januari 2026 een aangepaste quickscan verstuurd. De quickscans op amendementen is een snel proces waarmee ruim 70 quickscans per jaar worden gemaakt. Ik begrijp dat het voor het lid Hoogeveen vervelend is dat in dit geval de informatie in eerste instantie niet correct was. Na indiening van de amendementen op wetsvoorstellen worden de bijbehorende quickscans per brief aan de Kamer gestuurd. Als bijlage bij deze brief zijn de afgeronde quickscans op de tot nog toe ingediende amendementen bijgevoegd.

Het opnemen van een doorschuifregeling bij trouwen en scheiden door middel van een ICT-aanpassing is een structuurwijziging. Binnen het tijdpad van de quickscan heeft de Belastingdienst niet kunnen vaststellen of invoering mogelijk zou zijn zonder structuurwijziging, bijvoorbeeld via een aanpassing in de toelichting. Daarmee is dit amendement niet uitvoerbaar per 1 januari 2028.

Daarnaast vraagt het lid Hoogeveen naar zijn amendement voor het inpassen van de mogelijkheid van een achterwaartse verliesverrekening (carry back). Dit is een grote, ingrijpende structuurwijziging.

Zoals ik hierboven heb aangegeven in het antwoord aan het lid Stultiens, moeten structuurwijzigingen in de Wet werkelijk rendement box 3 afgewogen worden tegen andere wensen in de keten Inkomensheffingen. Het is daarom nu niet mogelijk om een invoeringsdatum te noemen voor structuurwijzigingen op de Wet werkelijk rendement box 3.

De heer Hoogeveen vraagt welke budgettaire effecten optreden bij de invoering van een carry back van 1 jaar. Daarnaast is de heer Hoogeveen

benieuwd of hier rekening is gehouden met de al bestaande eeuwigdurende carry forward. Tot slot vraagt de heer Hoogeveen naar de structurele derving van de carry back. In de raming voor het invoeren van een carry back van één jaar is ook rekening gehouden met de eeuwigdurende carry forward. Het huidige voorgestelde stelsel bevat een eeuwigdurende carry forward. Daarmee kunnen verliezen uit het verleden onbeperkt worden verrekend met rendementen uit de toekomst. Deze mogelijkheid tot verliesverrekening zorgt voor minder budgettaire opbrengsten in het stelsel. In de eerste jaren van het nieuwe stelsel is het budgettaire effect van deze voorwaartse verliesverrekening beperkt. Immers is het aantal mogelijke verlieslatende jaren uit het verleden ook nog beperkt. In 2028 zijn er helemaal geen mogelijke verliesjaren om te verrekenen.

Bij een carry back van één jaar mogen rendementen van een jaar ook met de eventuele verliezen van enkel het opvolgende jaar worden verrekend. Hierbij kan een rendement van 2028 wél worden verrekend met een verlies in 2029. Omdat het effect van de carry forward in de eerdere jaren nog beperkt is, zorgt de invoering van een carry back vooral in de eerste jaren voor een grote derving. De omvang van de derving neemt langzaam af vanwege de eeuwigdurende carry forward. Op de zeer lange termijn betekent dit dat de maatregel geen derving meer veroorzaakt. Consistent met andere ramingen binnen box 3 is 2060 het jaar waarin de structurele opbrengst wordt gerapporteerd. De afname van de derving van de carry back groeit echter zeer langzaam in en in 2060 kent de maatregel nog een kleine derving van € 12 miljoen.

Tot slot

Ik kijk er naar uit om het wetgevingsoverleg op korte termijn met uw Kamer te kunnen voortzetten.

De Staatssecretaris van Financiën,
E.H.J. Heijnen